

Maa- ja metsätalousministeriölle

Hallituksen esitys laiksi sika-alan salmonellavahinko- rahastosta

Maa- ja metsätalousministeriö on pyytänyt oikeusministeriöltä lausuntoa otsikkoasiassa.

Esitysluonnoksessa ehdotetaan säädettäväksi uusi laki sika-alan salmonellavahinkorahastosta. Rahasto olisi uusi valtion talousarvion ulkopuolinen rahasto, josta maksettaisiin sikoja pitävälle ja kasvattaville toimijoille korvauksia kustannuksista ja menetyksistä, joita salmonellan esiintyminen sikaloissa aiheuttaa. Korvausten maksamiseen tarkoitettua rahaston varat kertyisivät mainituilta toimijoilta vuosittain perittävistä salmonellavahinkomaksuista. Rahaston alkupääomaksi siirrettäisiin lisäksi valtion talousarviosta kertaluonteinen määrä-raha, minkä lisäksi rahaston hallinnoinnin kustannuksista vastaisi valtio. Esityksen tavoitteena on luoda sika-alaa varten pysyvä riskinhallintaratkaisu, joka auttaisi kohtuullistamaan niitä sika-alan yritysten jatkuvuutta vakavasti vaarantavia liiketoimintariskejä, joita salmonellasta aiheutuu puutteellisen vahinkoturvan vuoksi.

Oikeusministeriö on arvioinut esitysluonnosta vain tässä lausunnossa käsitellyiltä osin, eli suhteessa perustuslain 87 §:ään ja henkilötietojen käsittelyä koskevien säännösten osalta. Oikeusministeriö toteaa lausuntonaan seuraavaa:

Ehdotuksen suhde perustuslain 87 §:ään

Valtion talousarvion ulkopuolisen rahaston perustamisen edellytyksistä säädetään perustuslain 87 §:ssä, jonka mukaan lailla voidaan säätää valtion rahaston jättämisestä talousarvion ulkopuolelle, jos valtion pysyvän tehtävän hoitaminen sitä välttämättä edellyttää. Talousarvion ulkopuolisen rahaston perustamista taikka tällaisen rahaston tai sen käyttötarkoituksen olennaista laajentamista tarkoittavan lakiehdotuksen hyväksymiseen vaaditaan eduskunnassa vähintään kahden kolmasosan enemmistö annetuista äänistä.

Talousarvion ulkopuoliset rahastot merkitsevät poikkeusta talousarvion täydellisyysperiaatteesta, ja niiden katsotaan kaventavan eduskunnan budjettivaltaa (HE 1/1998 vp, s. 139). Perustuslain 87 §:n esitöiden mukaan ”tehtävän hoitamisen voidaan katsoa välttämättä edellyttävän rahaston perustamista silloin, kun tehtävä kuuluu pysyvästi valtion hoidettavaksi eivätkä budjettitalouden piirissä olevat keinot, kuten nettobudjetointi, monivuotinen budjetointi taikka arvio- tai siirtomäärärahat soveltuisi hyvin tehtävän hoitamiseen. Eduskunnan budjettivallan turvaamiseksi rahastojen perustamiseen tulisi suhtautua hyvin pidättyvästi.” (HE 1/1998 s. 139) Myös perustuslakivaliokunta korosti perustuslakia koskevassa

Postiosoite
Postadress
Postal Address
 Oikeusministeriö

Käyntiosoite
Besöksadress
Office

Puhelin
Telefon
Telephone

Faksi
Fax
Fax

s-posti, internet
e-post, internet
e-mail, internet

PL 25
 00023 Valtioneuvosto

Meritullinkatu 10
 Helsinki

0295 16001
 +358 295 16001

09 1606 7730
 +358 9 1606 7730

kirjaamo.om@gov.fi
 oikeusministerio.fi

mietinnössään tarvetta suhtautua talousarvion ulkopuolisten rahastojen perustamiseen pidättyväisesti ja totesi, että ”valiokunta pitää rahastojen perustamismahdollisuutta käytännön syistä perusteltuna, mutta ainoastaan esityksen mukaisia edellytyksiä tiukan pidättyvästi tulkiten.” (PeVM 10/1998 s. 24) Perustuslain 87 §:n esitöissä ei tarkemmin kuvata, mitä siinä tarkoitetaan valtion tehtävillä. Yleisesti voidaan kuitenkin todeta, että valtion ja sen eri viranomaisten tehtävistä säädetään perustuslaissa ja muussa lainsäädännössä. Säännöksen esitöissä ei myöskään tarkemmin kuvata, mitä tehtävän pysyvyydellä tarkoitetaan, mutta lähtökohtaisesti voitaneen katsoa, ettei pykälässä tarkoitettua rahastoa voida perustaa ainakaan kertaluonteisen tai muuten luonteeltaan tilapäisen tehtävän hoitamista varten.

Koska talousarvion ulkopuolisten rahastojen perustaminen on tosiasiallisesti ja pykälän tarkoitusta vastaavalla tavalla melko harvinaista, myös käytettävissä oleva perustuslakivaliokunnan tulkintakäytäntö perustuslain 87 §:n osalta on melko rajallinen. Valiokunta on 2000-luvulla käsitellyt kokonaan uusina valtion talousarvion ulkopuolisina rahastoina perustuslain 87 §:n näkökulmasta rahoitusvakauserärahaston (HE 175/2014 vp, PeVL 35/2014 vp) ja ympäristövahinkorahaston (HE 183/2022 vp, PeVL 65/2022 vp) perustamista. Lisäksi perustuslakivaliokunta on nykyisen perustuslain aikana käsitellyt eri yhteyksissä öljysuojarahaston laajentamista koskevia ehdotuksia (PeVL 31/2004 vp, PeVL 24/2009 vp, PeVL 26/2012 vp).

Oikeusministeriö kiinnittää tältä osin keskeisimpänä havaintonaan huomiota siihen, että esitysluonnoksen perusteella jää epäselväksi, mikä on se valtion pysyvä tehtävä tai ne pysyvät tehtävät, joiden hoitamiseksi rahasto perustettaisiin. Oikeusministeriöllä ei ole ollut tässä yhteydessä mahdollisuutta yksityiskohtaisesti perehtyä eläintautien torjuntaa ja maatalouden tukijärjestelmiä koskevaan laajaan ja kasuistiseen sääntelyyn, minkä vuoksi kysymystä arvioidaan tässä lausunnossa lähinnä sen perusteella, miten valtion viranomaisien tehtäviä esitysluonnoksessa kuvataan.

Sika-alan salmonellavahinkorahastoa koskevan lakiehdotuksen 1 §:n mukaan maksut rahastoon kerättäisiin ”salmonellaa koskevan vahinkoturvan järjestämiseksi”. Esitysluonnoksen nykytilan arviointia koskevassa jaksossa (s. 14) rahaston perustamisen tarvetta kuvataan lisäksi tarkemmin mm. seuraavasti: ”Salmonellatilanteen ja vakuutusturvan heikentymisen myötä sikayrittäjien liiketoimintariskit, jotka liittyvät kykyyn selviytyä taudin aiheuttamista ja kustannuksista ja menetyksistä sekä jatkaa yritystoimintaa salmonellatapauksen jälkeen, ovat merkittävästi kasvaneet. Tämä on jo heikentänyt lainarahoituksen saamista, mikä taas on omiaan vähentämään investointeja, lisäämään elinkeinostaan luopuvien alkutuottajien määrää ja sitä kautta näivettämään koko sika-alaa.”

Esitysluonnoksen perusteella valtion tehtäviin kuuluu EU-lainsäädännön sekä mm. eläintautilain (76/2021), elintarvikelain (297/2021) ja rehulain (1263/2020) mukaan toteuttaa toimenpiteitä zoonoosien, kuten salmonellan, leviämisen ehkäisemiseksi. Eläintautilaki sisältää lisäksi säännöksiä eläintaudeista aiheutuvien vahinkojen korvaamisesta, mutta ne eivät koske salmonellasta aiheutuvia vahinkoja. Eläintautilaki sisältää sen sijaan esitysluonnoksen mukaan mahdollisuuden korvata valtion varoista myös valvottavien eläintautien vuoksi lopetettuja eläimiä tietyissä tilanteissa. Sääntelyyn liittyy asetuksenantovaltuus, jota käyttämällä on rajattu salmonellatartunnan vuoksi lopetetuista eläimistä syntynyt vahinko valtion korvausmahdollisuuden ulkopuolelle. Rajausta on kuitenkin poistettu tilapäisesti, 10.2.2022– 31.12.2026 (maa- ja metsätalousministeriön asetukset 111/2022, 1074/2023 ja 750/2024), minkä johdosta valtiolla on tilapäisesti oikeus, ei kuitenkaan velvollisuutta, korvata myös salmonellavahinkoja. Esitysluonnoksesta ei käy ilmi, että salmonellavahinkoja olisi koskaan tämän sääntelyn puitteissa valtion varoista korvattu.

Vaikka esitysluonnoksen säätämisyjärjestysperusteluissa todetaan rahaston perustamisen olevan välttämätöntä valtion pysyvien tehtävien hoitamiseksi, myöskään niistä ei konkreettisesti tavalla käy ilmi, mistä pysyvistä tehtävistä on kyse. Perusteluissa viitataan tältä osin erityisesti valtion tehtäviin eläintautien torjunnassa. Ehdotetun rahaston toiminnan tarkoituksena ei kuitenkaan näyttäisi olevan salmonellan torjuminen tai leviämisen estäminen, vaan käytännössä salmonellatapauksista aiheutuvien liiketoimintariskien vakuuttaminen. Perustelut sisältävät lisäksi yleispiirteisiksi jääviä mainintoja mm. valtion tehtävistä maatalouden rahoittamisesta sekä huoltovarmuuden turvaamisesta, mutta esitysluonnoksen

perusteella ei näytä olevan mahdollista tulkita, että rahasto olisi välttämätön myöskään näiden tehtävien hoitamiseksi, tai että rahastoa olisi niiden hoitamiseen ylipäänsä tarkoitettu.

Edellä kuvatun perusteella eläintautien leviämisen estäminen näyttää kuuluvan pysyvästi valtion lakisääteisiin tehtäviin ja se on tehtävänä viime kädessä palautettavissa valtion velvollisuuteen turvata ja edistää perusoikeuksien (erityisesti PL 7 §) toteutumista. Esitysluonnoksen perusteella mainittuun tehtävään ei sen sijaan sisälly sen enempää pysyvää kuin väliaikaistakaan velvollisuutta korvata salmonellasta sika-alan yrityksille aiheutuvia taloudellisia vahinkoja tai muillakaan tavoin järjestää vahinkojen korvaamista. Esitysluonnoksen perusteella salmonellavahinkojen korvaaminen on sen sijaan tähän mennessä järjestetty vapaaehtoisten vakuutusten kautta. Esitysluonnoksen perusteella vaikuttaa siten siltä, ettei lakiehdotuksen 1 §:n mukainen ”salmonellaa koskevan vahinkoturvan järjestäminen” ole minkään lain nojalla valtion pysyvä tehtävä. Kyse näyttää sen sijaan olevan asiallisesti ehdotetulla lailla luotavasta uudesta sika-alaa koskevasta valtiontuesta.

Esitysluonnoksen säätämisyjärjestysperusteluissa tuodaan oikeusministeriön mielestä sinänsä asianmukaisesti esiin perustuslakivaliokunnan perustuslain 87 §:ää koskeva melko harvalukuinen lausuntokäytäntö. Valiokunta ei ole kuitenkaan oikeusministeriön käsityksen mukaan nykyisen perustuslain voimassa ollessa koskaan käsitellyt sellaista talousarvion ulkopuolisen rahaston perustamista tai laajentamista koskevaa esitystä, jossa kyse ei olisi ollut valtiolle jo ennestään yksiselitteisesti kuuluvan tehtävän järjestämisestä. Esitysluonnoksen säätämisyjärjestysperusteluissa laajasti verrokkina käytetty ympäristövahinkorahasto on sitä koskevan lain (1262/2022) 1 §:n mukaan olemassa ”ympäristön hyvän tilan turvaamista varten” ja siitä korvataan mm. ympäristön ennallistamisen kustannuksia. Rahaston tehtävä on siten palautettavissa suoraan perustuslain 20 §:n mukaisen ympäristöperusoikeuden toteuttamiseen. Rahoitusvakauserahasto puolestaan koostuu EU:n yhteisestä kriisinratkaisurahastosta ja talletussuojarahastosta, joiden molempien tarkoituksena on turvata alan asiakkaiden perusoikeuksia, erityisesti omaisuuden suojaa, rahoitusalan vakavissa häiriötilanteissa. Huomion arvoista on, ettei mainituissa 2000-luvulla perustetuissa talousarvion ulkopuolisissa rahastoissa ole siten mitään osin kyse rahaston maksuvelvollisuuden piirissä olevien yritysten omien liiketoimintariskien vakuuttamisesta.

Nyt käsillä olevan ehdotetun sika-alan salmonellavahinkorahaston suhde valtion pysyviin tehtäviin näyttää esitysluonnoksen perusteella jäävän edellä kuvattuja rahastoja huomattavasti välillisemmäksi. Kyse on siten niihin nähden hyvin erilaisesta arviointiasetelmasta, eikä perustuslakivaliokunnan ympäristövahinkorahastoa tai rahoitusvakauserahastoa koskevista lausunnoista voida oikeusministeriön mielestä johtaa tulkintaa ehdotetun salmonellavahinkorahaston yhdenmukaisuudesta perustuslain 87 §:n kanssa. Perustuslain esitöistä tai perustuslakivaliokunnan asiaa koskevasta lausuntokäytännöstä ei myöskään ole oikeusministeriön mielestä löydettävissä perusteita perustuslain 87 §:n minkäänlaiselle laajentavalle tulkinnalle, kuten esitysluonnoksen säätämisyjärjestysperusteluissa näytetään antavan ymmärtää (s. 61: ”salmonellarahaston perustaminen täyttää sen perustuslain 87 §:n mukaiset edellytykset, sellaisena kuin niitä on täsmennetty ja tulkittu perustuslain esitöissä ja perustuslakivaliokunnan käytännössä.”).

Perustuslain 87 §:ää voidaan sen sijaan esillä olevan kysymyksen osalta oikeusministeriön mielestä tulkita lähinnä suhteessa sen nimenomaiseen sanamuotoon ja melko suppeisiin perusteluihin. Erityistä painoarvoa on annettava sille, että niin perustuslakia koskevassa hallituksen esityksessä kuin perustuslakivaliokunnan mietinnössäkkin on nimenomaisesti ja erikseen painotettu tarvetta tulkita pykälässä säädettyjä edellytyksiä tiukan pidättyväisesti.

Oikeusministeriön mielestä esityksen jatkovalmistelussa tulisi huomattavasti esitysluonnosta tarkemmin arvioida ja tehdä selkoa siitä, mikä on se valtiolle pysyvästi kuuluva tehtävä, jonka hoitamiseksi rahasto perustettaisiin, ja millä perusteella rahaston perustaminen olisi tehtävän hoitamiseksi välttämätöntä. Esityksen säätämisyjärjestysperusteluissa tulisi myös selkeästi ja avoimesti tuoda esiin se, ettei nyt käsillä oleva arviointiasetelma edellä käsitellyiltä osin vastaa muita nykyisen perustuslain aikana perustettuja talousarvion ulkopuolisia rahastoja. Säätämisyjärjestysperusteluissa tulisi lisäksi oikeusministeriön mielestä nimenomaisesti todeta, että perustuslakivaliokunnan lausunto on tarpeen ainakin tämän kysymyksen takia (ks. PeVM 2/2024 vp, kappale 8).

Henkilötietojen suoja

Esitysluonnoksen on tunnistettu olevan relevantti henkilötietojen suojan näkökulmasta. Ehdotettu sääntely koskisi sikayrittäjiltä salmonellavahinkorahastoon kerättyjä maksuja ja heille salmonellavahinkojen sattuessa maksettavia korvauksia sekä salmonellavahinkorahaston hallintoa. Sikayrittäjällä tarkoitettaisiin eläintenpidon toimijaa, joka voi harjoittaa kyseistä toimintaa myös luonnollisena henkilönä. Ehdotetun lain mukainen toiminta ei esitysluonnoksen mukaan edellyttäisi erityisiin henkilötietoryhmiin kuuluvien tietojen käsittelyä. Säättämisyjärjestysperusteluissa on asianmukaisesti viitattu perustuslakivaliokunnan lausuntokäytäntöön henkilötietojen suojan ja tiedonsaantioikeuksien osalta. (s. 64)

Esitysluonnoksesta ei käy selkeästi ilmi, sisältyykö esitysluonnokseen EU:n yleisen tietosuojasetuksen (EU) 2016/679 soveltamisalalle kuuluvaa sääntelyä, ja miltä osin ehdotetussa sääntelyssä olisi mahdollisesti kyse tietosuojasetukseen sisältyvän kansallisen sääntelyliikkumavaran käytöstä. Säättämisyjärjestysperusteluissa mainitaan tietosuojasetuksen kohtia, joiden nojalla kansallista liikkumavaraa voidaan käyttää, mutta nämä olisi hyvä vielä selkeämmin kytkeä esitysluonnokseen kertomalla, mihin tietosuojasetuksen kohtaan tai kohtiin kansallisen liikkumavaran käyttö perustuisi ja miten liikkumavaraa on tarkoitus käyttää esityksessä. Lisäksi jos esityksessä käytetään tietosuojasetuksen kansallista liikkumavaraa, tulisi sen käyttö myös perustella: täyttäisikö ehdotettu henkilötietojen käsittelyä koskeva sääntely yleisen edun mukaisen tavoitteen ja olisiko sääntely välttämätöntä ja oikeasuhtaista sillä tavoiteltuun päämäärään nähden.

Esitysluonnoksesta saa vaikutelman, että muun muassa ehdotetun lain 19 §:n mukaisessa tehtävässä ja sitä täydentävissä salmonellavahinkomaksun määräämistä ja sikayrittäjän omaisuuden arvon tai menettelyn arviointia korvauskäsittelyssä koskevista säännöksistä olisi kyse henkilötietojen käsittelystä.

Perustuslakivaliokunta on tulkintakäytännössään pitänyt tärkeänä, että siltä osin kuin Euroopan unionin lainsäädäntö edellyttää kansallista sääntelyä tai mahdollistaa sen, tätä kansallista liikkumavaraa käytettäessä otetaan huomioon perus- ja ihmisoikeuksista seuraavat vaatimukset (ks. PeVL 25/2005 vp). Valiokunta on tämän johdosta painottanut, että hallituksen esityksessä on erityisesti perusoikeuksien kannalta merkityksellisen sääntelyn osalta syytä tehdä selkoa kansallisen liikkumavaran alasta (PeVL 26/2017 vp, s. 42; PeVL 2/2017 vp, s. 2; PeVL 44/2016 vp, s. 4). Esitysluonnoksen perusteluista tulisi siksi käydä säännöskohtaisesti ilmi, minkä EU-säännöksen salliman liikkumavaran tai sääntelyvelvoitteen toteuttamisesta on kyse eli millä tavoin esitysluonnoksen on tarkoitus täydentää tai täsmentää tietosuojasetusta.

Oikeusministeriö katsoo, että esityksen vaikutuksia henkilötietojen suojaan tulee täsmentää jatkovalmistelussa. Tämä voitaisiin tehdä esityksen säättämisyjärjestysperusteluissa (vrt. esim. HE 161/2025 vp). Esitysluonnoksessa on käsitelty muutosehdotusten vaikutuksia Ruokaviraston tietojärjestelmiin, mutta tarkastelu on tehty vain tietojärjestelmien muutostarpeista aiheutuvien kustannusten näkökulmasta.

Oikeusministeriö toteaa, että jatkovalmistelussa on tarpeen selventää esitysluonnoksen suhdetta ruokahallinnon tietovarantolakiin. Esitysluonnoksessa ehdotetaan, että salmonellavahinkomaksujen määräytymisessä ja keräämisessä käytettäisiin ruokahallinnon tietovarantoon kuuluvien, eläimistä sekä eläintenpitäjistä ja pitopaikoista pidettävien rekisterien tietoja. Esitysluonnoksen mukaan sikayrittäjiä sekä heidän toimintaansa koskevien tietojen käsittely olisi käyttötarkoitussidonnaisuusperiaatteen mukaista, koska ruokahallinnon tietovarannon käyttötarkoitus kattaa ”eläintautien terveyden [tarkoittaa ilmeisesti eläinten terveyden] edistämiseen tähtäävät viranomaisen toimeenpano-, suunnittelu-, selvitys- ja tilastointitehtäviin sekä tukien hakemiseen, hallinnointiin ja valvontaan liittyvät tehtävät.” (s. 64) Oikeusministeriö toteaa, ettei esitysluonnoksesta käy selkeästi ilmi, mistä tietovarantolain 3 §:n mukaisesta käyttötarkoituksesta salmonellavahinkomaksujen määräämisessä ja keräämisessä sekä korvausten maksamisessa olisi kyse, vai olisiko kyse uusista eläintenpitoa koskevien rekisteritietojen käyttötarkoituksista.

Ehdotetun lain 19 §:n 2 momentin mukaan korvauksia haettaisiin sähköisesti verkkopalvelussa, joka on osa ruokahallinnon tietovarantoa. Hakija tunnistettaisiin vahvalla sähköisellä

tunnistamisella siten kuin vahvasta sähköisestä tunnistamisesta ja sähköisistä luottamuspalveluista annetusta laissa (617/2009) säädetään. Oikeusministeriö huomauttaa, että jatkovalmistelussa on varmistettava ehdotetun sääntelyn yhteensopivuus julkisen hallinnon tiedonhallinnasta annetun lain (906/2019) kanssa. Tiedonhallintalain käsitteistöä seuraten voisi olla täsmällisempää säätää esimerkiksi korvausten käsittelyyn liittyvien tietoaineistojen eikä verkkopalvelun (asiointisovelluksen) kuulumisesta tietovarantolain soveltamisalaan. Lisäksi hakijan tunnistamisen osalta on jatkovalmistelussa arvioitava ehdotetun sääntelyn välttämättömyyttä suhteessa digitaalisten palvelujen tarjoamisesta annetun lain (306/2019) 6 §:ään.

Ehdotetun lain 22 §:n 4 momentin mukaan asiantuntijalla olisi oikeus salassapitosäännösten estämättä saada rahaston hallitukselta tai sihteeriltä tehtävänsä hoitamista koskevat tarpeelliset tiedot käyttöönsä. Oikeusministeriö huomauttaa, että tiedonsaantioikeutta on jatkovalmistelussa täsmennettävä perustuslakivaliokunnan vakiintunut lausuntokäytäntö huomioiden. Perustuslakivaliokunta on katsonut, että viranomaisen tietojensaantioikeus on voinut liittyä jonkin tarkoituksen kannalta "tarpeellisiin tietoihin", jos tarkoitetut tietosisällöt on pyritty luettelemaan laissa tyhjentävästi. Jos taas tietosisältöjä ei ole samalla tavoin luoteloitu, sääntelyyn on pitänyt sisällyttää vaatimus "tietojen välttämättömyydestä" jonkin tarkoituksen kannalta (ks. esim. PeVL 17/2016 vp, s. 5–6).

Tietojensaantioikeudet on ehdotetun lain 29 §:ssä sidottu tietojen välttämättömyyteen esityslunonnoksessa tarkoitettujen viranomaistehtävien hoitamiseksi. Oikeusministeriö huomauttaa, että pykälän 1 ja 2 momentin ehdotettu muotoilu jättäisi sikayrittäjälle mahdollisuuden kieltäytyä antamasta tietoja esimerkiksi liikesalaisuuteen vedoten. Tiedonantovelvollisuus voi siksi olla aiheellista laajentaa koskemaan myös salassa pidettäviä tietoja.

Ehdotetun lain 29 §:n 3 momentin perusteluista ei kaikilta osin ilmene, minkä salassapitoperusteiden alaan kuuluvia tietoja tiedonsaantioikeuden perusteella olisi oikeus saada. Perusteluissa ei myöskään ole käsitelty sitä, että kyseisen tiedonsaantioikeuden nojalla olisi oikeus saada oletettavasti myös henkilötietoja niissä tapauksissa, joissa sikayrittäjä harjoittaa toimintaa luonnollisena henkilönä. Perusteluista on tältä osin täsmennettävä, ja edellä todetun mukaisesti on selostettava tietosuoja-asetuksen kansallisen liikkumavaran käyttö. Sääntämisjärjestysperusteluissa todetaan, ettei ehdotetun lain mukainen toiminta edellyttäisi erityisiä henkilötietoryhmiä koskevien tietojen käsittelyä. Pykälän 3 momentti kuitenkin herättää kysymyksen, voisiko erityisiä henkilötietoja joissakin tapauksissa sisältyä "sikayrittäjää, tämän taloudellista asemaa, liike- tai ammattitoimintaa ja muuta salmonsellavahinkomaksujen kantamisen tai korvausten maksamisen kannalta merkityksellistä olosuhdetta koskeviin tietoihin".

Osastopäällikkö, ylijohtaja

Johanna Suurpää

Lainsäädäntöneuvos

Perttu Wasenius

VN/20382/2023-OM-51

Seuraavat henkilöt ovat allekirjoittaneet tämän asiakirjan sähköisesti /

Följande personer har undertecknat denna handling elektroniskt /

This document has been signed electronically by the following persons: